

Tidskrift for international solidaritet

gaia

79, efterår 2016

Indhold

Leder: 3

Virksomheder og superrige flænses fællesskabet..... 5

En udfordring til det Demokratiske Parti 8

Borger i Israel – et halvt borgerskab 11

Vi er frihedskæmpere, ikke terrorister 13

Radikal forandring – Tre tidsperspektiver 16

Miljøkamp for USA's interesser..... 24

Sammen tvinger vi kulindustrien i knæ 27

Demokrati..... 30

GAIA udgives tre gange årligt af Internationalt Forum (IF). IF er en ungdomsorganisation, der siden 1970 har været aktiv i oplysningsarbejde om fortrinsvis den 3. Verden, indsamlingsarbejde til folkelige organisationer og frihedsbevægelser, protestkampagner mod krænkelse af menneskerettigheder samt udsending af unge til arbejde i folkelige organisationer i den 3. Verden. Geografisk er arbejdet koncentreret om Latinamerika, Mellemøsten, Sydøstasien, EU og Baskerlandet.

Redaktion:

Esben Frost, Morten Ranum,
Peter N. Christensen, Sigrid L.
Dahl, Michael Schørldart,
Ole Timotej og Jakob Neerbek.

Ansvarshavende redaktør:

Peter N. Christensen
Artiklernes indhold udtrykker
ikke nødvendigvis redaktionens
holdning.

Oplag: 1200

Tryk: Eks-Skolens Trykkeri ApS.
ISSN: 0908-2492

Internationalt Forum
Griffenfeldsgade 41+
2200 København N
Tlf: 35 37 18 89

gaia@internationaltforum.dk
www.internationaltforum.dk

Medlemsskab af IF inkl.
GAIA-abonnement: 100 kr. pr.
år.
Særsilt Abonnement: 200 kr.
pr. år.

Leder:

Undersøgelser øst og vest for Nordsøen

I Danmark har vi ikke fået nogen undersøgelse af vores deltagelse i Irak-krigen. Kommissionen, der skulle lave undersøgelsen, har regeringen nedlagt, fordi den fandt, at en undersøgelse ville være udtryk for "politisk drilleri". I stedet har vi med hjælp fra Alternativet og Liberal Alliance fået en "redegørelse". Det er en skandale og ikke værdigt for et demokratisk land.

Anderledes går det for sig på den anden side af Nordsøen. Der blev resultaterne af den såkaldte Chilcot-undersøgelse offentliggjort den 6. august. Kommissionen, der var ledet af den velanskrevne embedsmand John Chilcot, har været i sving siden 2009 og undervejs produceret 2,6 millioner ord om det britiske engagement i Irak-krigen, om forløbet op til, og forløbet efter.

Selvom Chilcot og hans kolleger ikke udtaler sig om, hvorvidt premierminister Blair eller andre medlemmer af regeringen har begået kriminelle handlinger, er rapporten et voldsomt slag mod Blair og andre af de politikere, han havde svoret sig sammen med i sit vellykkede forsøg på at trække Storbritannien med i George Bushs angreb på Irak.

Chilcot er gået til stålet. Der bliver ikke taget usaglige hensyn til de politikere og embedsfolk, som ordene angår. Det billede, som John Chilcot og hans kommission tegner af det britiske engagement i Irak og af de ansvarlige politikere, er ikke et, man som brite kan være stolt af.

Men briterne kan godt være selve undersøgelse bekendt. Der er næppe nogen bedre grund

end krig til at undersøge politikeres forvaltning af det mandat, vælgerne har tildelt dem. For et samfund i krig er et slaraffenland for politisk opportuniste, for vammel nationalisme og for autoritært anlagte politikere, der gerne stikker nye og flere beføjelser ud til de af voldsmonopolets institutioner.

Krige er de bedste omgivelser for misbrug af politisk magt og for overgreb på magtesløse mennesker, og nødvendigheden af en undersøgelse som Chilcots er en "no-brainer". Det er omsorg og forsvar for demokratiet og derfor uomgængeligt, skulle man tro.

Men sådan er det ikke i Danmark, selvom politikere til højre og venstre i et væk roser sig selv for de demokratiske værdier, der "definerer os", eller "gør os til dem, vi er". Krigene og deres konsekvenser bliver neutraliserede. Tilbage står selvfærdigheden.

Det viser sig ikke alene i forløbet omkring den nedlagte Irak- og Afghanistan-kommission, som blev transformeret til en tandløs redegørelse.

Det viser sig også og måske især i den omstændighed, at "vores" krige næsten ingen rolle spiller i den offentlige samtale om den islamisme, der trives i de sammenbrudte samfund, vi har efterladt i Afghanistan, Irak og Libyen. I stedet giver medielærde og politikere den gas med selvfærdig tale om den frihed og de værdier, som "definerer os" og – må man tro – vores krige.

Så bliver der ingenting at komme efter og ingenting at undersøge.

Virksomheder og superr

AF MADS PHILIPSEN, HØJSKOLELÆRER PÅ KROGERUP HØJSKOLE

En gammel vittighed går på, at en arbejder, en migrant og en bankmand sidder ved et bord med 10 småkager. Bankmanden tager de ni og siger til arbejderen: "Pas på, migranten vil stjæle din småkage". Denne joke beskriver på tragisk vis virkeligheden i mange europæiske lande. Og bag virkelighedens bankmand står et helt råbekor af politikere, der erklærer sig villige til at flå de sidste krummer (og smykker) ud af hænderne på migranten for angiveligt at opretholde velfærden for arbejderen, der har boet i landet i længere tid.

Og i virkelighedens verden snupper bankmanden ikke ni småkager, men derimod astronomiske milliardbeløb fra fællesskabet i samarbejde med multinationale virksomheder, kriminelle organisationer og rige enkeltpersoner.

I Danmark såvel som i mange andre lande går størstedelen af befolkningen hver dag på arbejde og betaler skat for, at vi kan opretholde en velfærdsstat, der bl.a. sikrer os mod sygdom, skaber lige adgang til uddannelse, bygger effektiv infrastruktur og understøtter kultu-

En besparelsesbølge rammer lande verden over. Der skæres i basale ydelser til borgerne inden for sundhed, uddannelse og kultur. Samtidig plyndrer en elite bestående af rige enkeltpersoner og multinationale selskaber statskasserne verden over. Hvordan er det kommet så vidt, og hvad kan vi gøre?

ige flænses fællesskabet

ren og adgangen til den. Men stort set alle disse områder er under pres i dag, da der skæres i de offentlige budgetter. Det skaber større brugerbetaling og stiller evige krav om effektivisering. Transportpriserne er skyhøje, da de er steget med 30 procent mere end forbrugerprisindekset over de seneste 20 år. Sundhedssystemet er effektiviseret og underlagt besparelser, der får ansatte til at råbe op om alvorlige konsekvenser. Fortsæt selv rækken af eksempler på besparelser på det offentlige område. Den danske velfærdsstat er på

mange måder under pres, og der er langt mellem snapsene, når det gælder positive tiltag med massive investeringer i offentlige ydelser. Dette billede går igen over hele verden.

Magtovergivelsen til multinationale selskaber

Siden den globale økonomi i 1980'erne blev underlagt et neoliberalt paradigme med den Internationale Valutafond som bannerfører i

samarbejde med de tyske, engelske og amerikanske regeringer, har vi set nedskæringer på offentlige ydelser, øget privatisering, deregulering og friere kapitalbevægelser.

Af mange problemer ved denne doktrin er et af de største, at ansvaret for samfundets udvikling på væsentlige områder lægges i hænderne på private virksomheder, mens man samtidig fjerner den demokratiske regulering af disse virksomheder. Virksomhedernes erklærede formål er at skaffe størst muligt overskud og afkast til aktionærene. Man overgiver altså magt fra de demokratiske institutioner, vi alle sammen har indflydelse på, til private firmaer, som kun den del af befolkningen, der har råd til aktier, har indflydelse på, og som kun opererer med et snævert profitsigte. Og dette er sket samtidig med, at der er foregået en rasende hurtig teknologisk udvikling. Det har gjort den globale økonomi til et tagselvbord for multinationale selskaber, der udnytter forældede og hullede lovgivninger til at trække enorme pengesummer væk fra borgerne og ud i dertil indrettede skattely. Virksomhederne er vokset enormt, og de er blevet globale aktører, der udnytter, at staterne er fanget i en national skattetankegang og derfor mangler effektiv regulering til at beskatte dem.

Skattespekulation i praksis

For at maksimere deres profiler forsøger mange multinationale selskaber at minimere deres skattebetaling. Et eksempel er Googles udnyttelse af forskellige landes skatteregler og brugen af datterselskaber i skattely. Google er en amerikansk virksomhed med en række forskellige datterselskaber, og man skal holde tungen lige i munden for at følge pengestrømmene mellem dem.

Det kan foregå sådan her: Google starter med at oprette et datterselskab i Irland, et i Bermuda og et i Holland. Bermudaselskabet oprettes som en irsk virksomhed på Bermuda – dette bliver vigtigt senere i historien. Selskabet i Bermuda ejer rettighederne til Googles søge- og reklameteknologi. Bermudaselskabet giver Hollandselskabet licens til at bruge teknologien, der dernæst giver den videre til Irlandsselskabet. I Irlandsselskabet foregår en masse salg af Googles ydelser, og der tjenes en masse penge. Men før de irske skattemyndigheder kommer forbi, betaler Irlandsselskabet royalties til Hollandselskabet for brugen af licenserne. Der betales ikke skat af royalties udbetalt mellem to EU-lande, så nu er overskuddet sikkert placeret i Holland, samtidig med at det irske selskab kan trække udgiften fra i skat.

en appel til virksomheder og privatpersoner om ikke at snyde os andre er naturligvis fuldstændig nytteløs. De vil søge at maksimere deres formuer, som de altid har gjort. Det eneste middel er global regulering og styrket kontrol med pengestrømmene. Problemet er bare, at politikerne ikke har vist sig særligt villige til at gøre noget ved problemet.

Herfra betaler Hollandselskabet royalties for brugen af licensen videre til Bermudaselskabet. Dette beskattes ikke, da der ikke betales skat af royalties ud af landet i Holland. Nu er pengene på Bermuda, hvor skatten er minimal. Hvis Bermudaselskabet havde været amerikansk, skulle der betales amerikansk skat af pengene, da amerikanske selskaber betaler skat, der hvor ejerskabet er. Men nu hvor selskabet er irsk, betales der ikke irsk skat, da skattelovgivningen i Irland siger, at selskabet skal beskattes, der hvor det administreres. Nu administreres Bermudaselskabet jo på Bermuda, og derfor skal der ikke betales irsk skat. Historien er slut, og Google har flyttet deres overskud på magisk vis til Bermuda.

Det politiske råderum forsvinder

Samtidig med, at statskasserne fattes penge, og borgernes velfærd presses, så flyder enorme pen-

gestrømme kloden rundt lige for næsen af borgere og politikere. I udviklingsorganisationen Oxfams rapport om global ulighed fra 2016 vurderes det, at privatpersoners formuer i skattely beløber sig til 50.000 milliarder danske kroner. Multinationale selskabers skattespekulation koster årligt udviklingslandene 650 milliarder kroner – og Danmark går glip af mellem 10 og 20 milliarder kroner i tabte skatteindtægter.

Der er selvfølgelig en vis usikkerhed, når man regner med tal, hvor en stor del foregår i det skjulte, og derfor er det estimater. Men om det er en smule større eller mindre ændrer ikke det store billede: Der er blevet skabt en global økonomi, hvor en lille elite scorer astronomiske profitter på det store flertals hårde arbejde. På den måde mindskes det økonomiske råderum, som staterne og dermed vores folkevalgte politikere har til at investere i velfærd og f.eks. tage imod flytninge fra krigshærgede lande. De penge, som vi alle sammen skulle nyde godt af, og som vi har valgt politikere til at forvalte i fællesskabets bedste, samles på nogle få hænder, der aldrig vil kunne nå at bruge dem alle sammen i deres levetid, mens vi andre spises af med en sparepolitik, der udstiller politikernes selvskabte snævre økonomiske råderum.

Et indblik i de hemmelige pengestrømme

Med offentliggørelsen af Panama Papers tidligere i år fik vi indblik i en lille del af hele det lyssky svindelnummer, der foregår hver dag kloden over. De superrige hjælpes af banker og revisionsfirmaer til at skjule deres penge i eksotiske skattely. Det er åbenlyst amoralsk ikke at betale sin del tilbage til fællesskabet og dermed underminere hele fundamentet for at udvikle velfungerende velfærdsstater. Men en appel til virksomheder og privatpersoner om ikke at snyde os andre er naturligvis fuldstændig nytteløs. De vil søge at maksimere deres formuer, som de altid har gjort. Det eneste middel er global regulering og styrket kontrol med pengestrømmene. Problemet er bare, at politikerne ikke har vist sig særligt velvillige til at gøre noget ved problemet. For det orgie af pengefilari, som Panama Papers afslørede, har været kendt i mange år af politikere og embedsmænd. Danske organisationer som Oxfam IBIS og Mellemfolkeligt Samvirke har gennem flere år arbejdet på at få stoppet skattespekulationen. Men den lovgivning, der kommer ud, er altid hullet som en si, og for hvert hul der lukkes i skattelovgivning, så åbnes der et nyt. Og det selvom politikere fra hele det politiske spektrum burde have en interesse i at få løst problemet, så venstrefløjen kan levere sociale ydelser, og de borgerlige kan give skattelettelser. Her er nogle korte fif til de nølende politikere om, hvor man kan starte.

På med arbejdshandsken, SKAT

Gør det lovpligtigt for virksomheder bl.a. at offentliggøre, hvor meget hvert enkelt datterselskab i en koncern omsætter for,

hvor mange ansatte de har, og hvor meget de tjener. Så vil det blive tydeligt, at der f.eks. sidder en meget foretagsom advokat på Bermuda, der kan skabe enorme profitter for Google, mens hele deres medarbejderstab i Danmark åbenbart kun laver overskud, der giver staten 3 millioner i kassen. I dag opgiver koncerner ét samlet regnskab, hvor det er umuligt at se, hvor værdien i selskabet bliver skabt.

Stil krav til skattelylande om, at de skal registrere, hvem der egentligt ejer de selskaber, der ligger i f.eks. Panama, så man undgår stråmænd. Disse oplysninger skal selvfølgelig deles med andre lande og med offentligheden. Gennemsigtighed er et godt liberalt princip, som de fleste må kunne blive enige om.

Styrk skattemyndighederne i de enkelte stater. Som det har vist sig tydeligt i et ellers forholdsvis reguleret land som Danmark, så er det muligt at omgå reglerne eller direkte svindle for flere milliarder kroner uden at det bliver standset i tide. Hvordan ser det så ikke ud for skattemyndighederne i et land, der må bruge hver en krone på at forsøge at løfte befolkningen ud af fattigdom.

Der findes sikkert mange andre gode løsninger, som kan fungere – jeg er ikke skatteekspert. Det må være politikernes og embedsapparatets ansvar at finde nogle svar på. Vores ansvar som civilsamfund er at presse dem til at finde disse løsninger og sørge for, at erhvervslivets lobbyister og korrupte politikere ikke får udvandet dem undervejs. Så kan vi forhåbentlig få snuppet bankmandens ni småkager og delt dem mellem arbejderen og migranten.

Bernie Sanders:

En udfordring til det Demokratiske Parti

Bernie Sanders har længe været en interessant figur i amerikansk politik. Som uafhængig kandidat og erklæret "demokratisk socialist" har hans kampagne bevæget retorikken i den politiske mainstream mod venstre i en grad, der ikke er set mage til siden den kolde krig. Kernen i hans kampagne er en ændring af USA i socialdemokratisk retning. Men hans politik er ikke formuleret på grundlag af en radikal antikapitalistisk analyse. Der er snarere tale om mainstream socialliberalisme.

Trods Sanders begrænsninger, tilbyder han håb i en politisk situation hvor de to alternativer er langt værre. På den ene side Donald Trump, der er uapologetisk racist og xenofob, og på den anden den Wall Street -venlige interventionist Hilary Clinton på den anden.

Sanders politik er betydeligt mere til venstre i den forstand, at han ønsker at bevæge USA væk fra den højreorienterede neoliberalisme og nærmere på et system i stil med den skandinaviske velfærdsstat. Han foreslår et statsligt sygesikringsprogram, og to års gratis adgang til community college for alle. Han er også skarpere på klima-spørgsmålet. Blandt andet går han ind for et forbud mod fracking, og mod udvinding af fossile brændstoffer fra offentligt ejede områder.

Udenrigspolitik er Sanders langt mindre interventionistisk anlagt end Hilary Clinton, og der er små tegn på at hans Israel-politik vil være mere kritisk, end den tidligere regering har ført.

Sanders' kampagne har i betragtelig grad bremset kroningen af Hilary Clinton, der ønsker at fortsætte Barack Obamas Wall Street-venlige centrum-politik. Og senatoren fra Vermont har fået støtte fra både liberale demokrater, der ønsker et mere principfast parti. Og fra mennesker længere til venstre som er utilfredse med toparti-systemet.

Udenrigspolitik

I mere end et år har USAs aktivistiske venstrefløj sluttet op bag Sanders. Men selvom hans platform er mere progressive end hans konkurrenter i kampen om præsident-posten, er det usandsyn-

ligt at Sanders som præsident vil betyde en fundamental forandring af amerikansk politik. Det gælder ikke mindst i forhold til udenrigspolitikken. Her er hans positioner ganske vist mindre aggressive end Clintons og Trumps, men nye er de ikke.

Sanders centrale budskab handler i hovedsagen om økonomisk retfærdighed, og udenrigspolitikken har ikke fyldt meget i hans taler. Det har fået Hilary Clintons støtter til at så tvivl om hans egnethed til rollen som commander-in-chief. Clinton er, mener de, en mere erfaren kandidat. De henviser til hendes generelle CV og til hendes erfaring som interventionistisk udenrigsminister under Obama.

Droner og Palæstina

Skønt Hilary Clintons imperialistiske politik er åbenlys for aktivister med international solidaritet på programmet, adskiller Bernie Sanders' position sig ikke nødvendigvis fundamentalt fra hendes. Fx gav han i august måned sidste år udtryk for, at han ville benytte sig af droner i "stærkt begrænset omfang". En stop for brugen af de ubemandede bomberfly bliver der ikke tale om.

Med hensyn til Palæstina-spørgsmålet talte Sanders for en balanceret amerikansk politik i forhold til forhandlinger mellem Israel og palæstinenserne. Det står selvfølgelig i skarp kontrast til Clinton, der som prominent pro-zionist har lovet at "gøre kampen mod BDS" til en prioritet i hendes præsidentskab. Men Sanders mødte omfattende kritik fra progressive, da han i sommeren 2014 offentligt forsvarede de israelske angreb på Gaza, der kostede mere end 2200 palæstinensere livet.

Sanders ord gav mindelser om den siddende præsident. Trods løfter om støtte til fredsforhandlinger og trods sammenstødene med premierminister Netanyahu, har Obama aldrig skruet ned for den automatiske amerikanske økonomiske og diplomatiske støtte til Israel.

I store træk lover Sanders tilbageholdenhed når det gælder brugen af det amerikanske mili-

”

Andre stiller sig fortsat kritisk overfor tanken om Demokraterne som platform for progressiv politik. De kritiserer Sanders' kampagne for at tappe energi fra den amerikanske venstrefløj, og fra aktivister som de frygter vil ende som det demokratiske partis disciplinerede stemmekvæg

tær, og på det punkt står han i stærk kontrast til modstanderne i kampen om at blive USAs præsident. Men retorikken er på mange måder parallel med Obamas kritik af strategien bag USAs militære politik. Den kritik har ikke afholdt Obama fra at udvide brugen af droner i Pakistan, Yemen og Somalia.

På samme måde er Sanders kritik af amerikansk udenrigspolitik af ren strategisk karakter, og der er næppe grund til at forvente fundamentale eller bare betydningsfulde ændringer, hvis han bliver præsident.

Fremtiden og indflydelsen på partiet

Den trods alt beklagelige virkelighed er, at Sanders i skrivende stund ikke ser ud til at have en chance for at blive det Demokratiske Partis præsidentkandidat. Pt. behøver Sanders at vinde 844 af de ufordelte 921 delegerede, mens Hilary Clinton kun behøver at vinde 78. Og i overensstemmelse med sit løfte vil han med næsten hundrede procent sikkerhed slutte op bag Clinton ved det Demokratiske partis konvent i juli måned.

Men uanset det prospekt er det lykkedes Sanders kampagne at udfordre det Demokratiske parti. Den udfordring har styrket den del

af partiet der er forankret i centrum-venstre, og gjort kritik af social ulighed og forslag til ambitiøse demokratiske initiativer acceptabel i den amerikanske mainstream.

Mange håber, at Sanders støtter vil fortsætte med at øve indflydelse på det Demokratiske Parti, især efter at det er kommet frem, at Sanders har fået udpeget fem medlemmer af Democratic National Committee, partiets øverste ledelse.

Andre stiller sig fortsat kritisk overfor tanken om Demokraterne som platform for progressiv politik. De kritiserer Sanders' kampagne for at tappe energi fra den amerikanske venstrefløj, og fra aktivister som de frygter vil ende som det demokratiske partis disciplinerede stemmekvæg.

Men det står fast, at Sanders med succes har mobiliseret store dele af venstrefløjen. Ikke bare mod ultrareaktionære republikanere, men også mod demokraternes Wall Street-orienterede mainstream establishment. Så længe det fortsætter er der håb i Sanders' "politiske revolution".

Efter Clintons nominering og hendes evne til at flytte opmærksomheden fra hendes egne fejl over på Donald Trump, så er håbet om et sving mod venstre i amerikansk politik beskedent, og det i mange år frem.

Borger i Israel

Jerusalem fik, ifølge den oprindelige deling af Palæstina, status som 'corpus non separatum' af FN, dvs. en udelelig hovedstad for både den arabiske og jødiske befolkning – og tilmed international status pga. sin religiøse betydning. Efter at Israel besatte hele byen i 1967, har regeringen arbejdet på at gøre Jerusalem til hovedstad for et jødisk Israel og med mange midler forsøgt at drive den arabiske befolkning ud af byen.

"The Educational Bookshop" i Jerusalem er en oase i forhold til information og dokumentation om Israel/Palæstina-problematikken. I 2014 interviewede en

journalist fra web-magasinet Modoweiss indehaveren Mamoud Muna. Han overtog ledelsen af den familiedrevne boghandel for nogle år siden efter at have studeret og boet 10 år i England. Interviewet giver et godt eksempel på, hvad det betyder at være borger i sit eget land uden de samme rettigheder som en udvalgt befolkningsgruppe. Det er en virkelighed, vi kan komme til at se i det EU, hvor den danske regering har været bannerfører for en indvandringspolitik, der er på grænsen til diskrimination. Når de tilkomne indvandreres børn vokser op, er det ikke givet, at de vi have de samme rettigheder, som de oprindelige EU borgere. Er vi også på vej til et delt samfund med første- og andenklasses borgere?

Det første spørgsmål, journalisten stiller til Mamoud Muna, er, hvordan det er at leve som palæstinenser i Israel.

Hertil svarer han: "Personligt kunne jeg godt leve i en israelsk stat med dens kendemærker som flaget og jødestjernen, hvis det var sådan, at alle var lige, og jeg havde de samme borgerrettigheder som enhver anden i landet – for her er der kun tale om symboler. Jeg er kommet ud over den stærkt følelsesmæssige holdning, der deklamerer, at landet, der nu i de fleste sammenhænge hedder Israel, skal hedde 'Palæstina'. Hvis vi alle var lige, ville hverdagen gå med at bygge et fælles samfund op, så vi også kunne tage vare på miljøet i stedet for at bekæmpe hinanden. I den sidste ende handler det om,

– et halvt borgerskab

INTERVIEW MED
MAMOUD MUNA,
LEDEREN AF
EDUCATIONAL
BOOKSHOP I
JERUSALEM

” Problemet er, at Israel altid forsvarer sig i forhold til at være en jødisk stat ikke en israelsk stat. I Latinamerika og Chile, hvor du selv kommer fra, taler I jo ikke om at være borger i en kristen stat. Jødedommen er ikke en etnicitet, man er født med, men en religion, man kan vælge til eller fra. Det kan aldrig blive en statsform.

at vi alle skal have retten til et værdigt liv.”

Han fortsætter: ”Problemet er, at Israel altid forsvarer sig i forhold til at være en jødisk stat ikke en israelsk stat. I Latinamerika og Chile, hvor du selv kommer fra, taler I jo ikke om at være borger i en kristen stat. Jødedommen er ikke en etnicitet, man er født med, men en religion, man kan vælge til eller fra. Det kan aldrig blive en statsform.

I det 21. århundrede burde vi ikke have stater, der bygger på religion, som tilfældet er i Iran og Saudi Arabien og for den sags skyld også i Vatikanet. Jeg tror ikke, at det gør verden lykkeligere, at vi har den slags konstruktioner. I Israel har vi et parlament, som er under stærk indflydelse af de religiøse jødi-

ske institutioner. Hvordan kan vi som ikke-jøder leve i en sådant land? Vi er medlemmer i en stat, der ikke er vores, og vil med garanti blive diskrimineret lige fra starten. Det er jo ikke demokratisk.

I vor tid har vi brug for demokratiske stater, der repræsenterer enhver uden hensyn til religion, hudfarve eller etnicitet – stater, hvor borgerskabet er det samme for alle.”

Han forklarer, hvordan det ser ud i Israel: ”Når du er araber og bor i Israel/Palæstina bliver du placeret i fire forskellige kategorier.

Du kan være borger i Israel (dvs. inden for det område hvorpå staten Israel blev dannet i 1948)

Du kan være bosiddende i

Jerusalem (dvs. palæstinenser der kom til at bo i Israel efter krigen i 1967)

Du kan være palæstinenser, der bor på den besatte Vestbred – og som det laveste i hierarkiet

Du kan være palæstinenser, der bor i Gaza.”

Ifølge Mamoud lever palæstinensere i Jerusalem i et tomrum, hvor de end ikke har, hvad man kunne kalde et sekundært borgerskab. De kan bo i byen i årevis, men bliver aldrig borgere med samme rettigheder som jøder i Israel. I mange lande får man opholdstilladelse og bliver en del af samfundet i løbet af f.eks. fem år. Efter endnu fem år har man mulighed for at søge om borgerskab. Den mulighed får palæstinensere i Jerusalem aldrig.

Tværtimod er de nødt til at forny deres opholdstilladelse hvert andet år, selvom de er født i byen. Forlader de landet i fire eller fem år, bliver der stillet spørgsmålstejn ved deres opholdstilladelse og ved, om de overhovedet kan få lov til at vende tilbage til Jerusalem. De bor i landet og betaler skat, men får aldrig de samme rettigheder, som de jødiske indbyggere og tilflyttende jøder får.

Mamoud Muna fortsætter sin beretning: "Vi har opholdstilladelse og lov til at rejse indenfor det historiske Palæstina og på Vestbredden. Vi kan eje jord, købe og sælge huse, men vi har ikke stemmeret til det Israelske parlament, og vi må ikke bo udenfor Jerusalem. Så snart vi flytter bopæl udenfor Jerusalem, mister vi vores opholdstilladelse. Så vi er nødt til, til stadighed at have dokumentation for at vi bor her. Det kan være i form af elektricitets- og gasregninger eller skattebilletten. Det begrænser vores liv i forhold til at kunne skifte arbejde eller bopæl til at søge nye muligheder udenfor Jerusalem og for, hvor børnene kan gå i skole. Det varer ikke kun i et par år. Det varer hele livet - hvis vi altså ønsker at blive boende i byen.

De fleste af mine venner står ikke, hvorfor jeg ikke fortsatte med at leve det behagelige liv, jeg havde opbygget i England, men jeg synes, at jeg havde en forpligtelse til at komme tilbage til Jerusalem og tage kampen op, fordi jeg er en af dem, der har muligheden for det. Jeg har også et ansvar i for-

hold til mine børn, der skal have ret til at blive Jerusalemmitter."

Mamoud Muna eksemplificerer den diskrimination, der rammer palæstinenserne i Jerusalem, når det gælder bolig-situationen. Priserne på jord er astronomiske, og palæstinensere har ikke lov til at købe jord i Jerusalem. De israelske myndigheder giver heller ikke palæstinensiske familier tilladelse til at udvide de bestående bygninger eller bygge nyt på deres grunde. Selv har Mamoud kæmpet med administrative forhindringer og retssager i 8 år for at få lov til at ombygge og brugt en halv million dollar på sagsomkostninger. Et beløb, der efter hans vurdering, ville have tilladt familien at bo på Hotel Hilton i 120 år. Et andet område, hvor den personlige frihed er begrænset, er på ægteskabsområdet. Møder en Jerusalem-palæstinenser en partner fra Vestbredden, kan den der kommer fra Vestbredden ikke bo i Jerusalem. Flytter Jerusalem-palæstinenseren til Vestbredden, mister han/hun retten til at bo i sin hjemby.

Mamoud bliver også spurgt om, hvordan det påvirker dag-

”

Møder en Jerusalem-palæstinenser en partner fra Vestbredden, kan den der kommer fra Vestbredden ikke bo i Jerusalem. Flytter Jerusalem-palæstinenseren til Vestbredden, mister han/hun retten til at bo i sin hjemby

ligdagen at være palæstinenser i Jerusalem. Han siger bl.a. "Jeg må jo dagligt omgås med den israelske besættelsesmagt og de myndigheder, der bestemmer i

samfundet. Har der været indbrud i min butik, er jeg nødt til at tilkalde det israelske politi, og jeg betaler skat til den israelske stat uden at få de samme goder som jødiske borgere. Det påvirker mine holdninger, og risikoen er, at jeg langsomt accepterer tingenes tilstand og mister min palæstinensiske identitet.

De palæstinensere, som repræsenterer os politisk, har været i kamp i mere end 60 år uden at opnå noget på den måde. Så man kan stille spørgsmålstejn ved, om det er den måde, kampen skal fortsætte på.

Da intervieweren spørger, om han så er andenrangsborger i sit eget land, svarer han med en skæv latter: "Ja, mere end det. I Israel har vi vores egen rangordning. De jøder der har rødder i Europa, Ashkenazis, er de mest betydningsfulde. Efter dem kommer de arabiske jøder, så de afrikanske og endelig palæstinenserne på Vestbredden. Til sidst er der os palæstinensere fra Jerusalem, der svæver i et tomrum. Man kan sige, at vi er femterangsborgere i vores eget land."

Interview med Folkefronten for Palæstinas befrielse, PFLP

Vi er frihedskæmpere, ikke terrorister

I marts og april var IF Københavns Verdensakademiet på studierejse i Palæstina. Blandt mange andre aktiviteter fik to af os mulighed for en snak med en ledende skikkelse i PFLP. Følgende artikel er udarbejdet på grundlag af denne dialog.

AF JONATHAN NIELSEN OG

DAVID LAUESEN

Vi befinder os i et tilrøget lokale på Vestbredden i Palæstina. Overfor os sidder Amid, en ledende figur i Folkefronten for Palæstinas Befrielse, PFLP. Han har indvilliget i en snak om partiets rolle i det 21. århundrede. "Vi er et palæstinensisk parti, et politisk modstandsparti, startet i '67. Faktisk startede det med Habash allerede i '52" indleder Amid og refererer til det panarabiske parti ANM, startet af palæstinenser George Habash. I kølvand-

et på seksdagskrigen i 1967 danner ANM med en række andre organisationer den berømte koalition PFLP. Fjenden var zionismen, og målet var befrielsen af Palæstina og revolutioner i de arabiske lande.

Koalitionen udformede i sine første seks år en klar marxistisk-leninistisk linje og blev et egentligt parti. Amid forklarer, hvordan partiet var opbygget omkring to linjer: "de politiske idéer, hvordan man lærte, trænede

og underviste sine medlemmer, men samtidig var det modstanden mod zionismen". Særligt sidstnævnte element har været med til at sætte PFLP på dagsordenen gennem historien. I 60-, 70- og 80'erne gennemført partiets væbnede gren en række bemærkelsesværdige aktioner her i blandt flere flykpringer med kravet om frihed for det palæstinensiske folk. Budskabet vakte genklang, blandt andet i Europa hvor en række grupper i 70'erne knyttede bånd med PFLP på initiativ af den militære leder Walid Haddad. Den internationale støtte har Amid i dag svært ved at få øje på. "Situationen er fuldstændig ændret i dag (...) der er ingen økonomisk støtte, og PFLP er i en vanskelig situation" forklarer han og henviser til, at PFLP er isoleret, ikke kun af besættelsen, men også af det palæstinensiske selvstyre og de arabiske regimer, som ifølge PFLP agerer efter Israels vilje. "Vi er frihedskæmpere, ikke terrorister"

En af årsagerne til denne isolation er EU og USA's stempling af partiet som terrororganisation. PFLP ser dette prædikat som et forsøg på at delegitimere den politiske kamp, og set i lyset af PFLP's politiske program synes det ikke sært, at de imperialistiske magter ønsker netop dette. PFLPs politiske og historiske analyse af konflikten tager sit udgangspunkt i en forståelse af staten Israel som et grundlæggende imperialistisk projekt. En uhellig alliance mellem den zionistiske bevægelse og vestlige stormagter anses som udgangspunktet for Israels grundlæggelse, som en geopolitisk vigtig udpost på trappestenen til det ressourcerige Mellemøsten. Den massive økonomiske, militære og politiske støtte, der fortsat strømmer til Israel, er for PFLP et udtryk for landets fortsatte status som strategisk og storpolitisk magtredsskab.

Med henvisning til FN-Pagten af 1970 og Folkeretten påkalder PFLP sig, som en del af det palæstinensiske folk, retten til at forsvare sig mod besættelsesmagten. "De Palæstinensiske rettigheder kommer ikke uden modstand. Når jeg snakker om modstand, mener jeg alle former for modstand. Så vold eller ikkevold er underordnet". Retten indbefatter for PFLP både ikkevoldelig aktivisme, politisk fortalervirksomhed såvel som den væbnede modstand. Ved at abonnere på Israels stempling af PFLP og andre palæstinensiske modstandsbevægelser som terrororganisationer, er det internationale samfund, med EU og USA i spidsen, med til at underminere deres økonomiske eksistensgrundlag og politiske legitimitet som repræsentant for det palæstinensiske folk. Det er derfor en hovedsag for PFLP at udfordre præmisserne for disse beslutninger og holde fast i deres lovmæssige ret til at forsvare sig selv over for Israels aggressioner og for et frit Palæstina.

I forlængelse af denne ret kan selve kampen

for at opbygge og understøtte en tålelig tilværelse for palæstinenserne i de besatte områder anses som en direkte modstand til det zionistiske forsøg på at fordrive palæstinenserne fra deres land. "To exist is to resist!", som Amid gentagne gange understreger, efterlader ingen tvivl om konfliktens fundamentale karakter for den palæstinensiske modstandsbevægelse. Det er netop af denne årsag, at PFLP ser, at deres primære rolle er i det palæstinensiske lokalsamfund. "Vi mener, det er vigtigt at være i befolkningen, at støtte kvinderettigheder, arbejderrettigheder, bøndernes rettigheder". En stor del af dette arbejde foregår i de talrige flygtningelejre, hvor PFLP har stor opbakning, bl.a. på baggrund af det kompromisløse krav om en énstatsløsning og "the right of return", rettigheden for alle palæstinensere til at vende tilbage til de besatte 48-områder.

Kravet om en énstatsløsning er for PFLP ikke blot et krav om palæstinensisk selvbestemmelse, men ligeså kampen for et demokratisk socialistisk Palæstina. Under den første intifada var partiet en aktiv organisator af massebevægelsen, og opfordrede, modsat Fatah, til fortsat kamp ved opstandens afslutning frem for forhandlinger. Opfordringen lykkedes ikke, og Arafat og Israels forhandlinger udmundede i Oslo-aftalen. PFLP advarede om, at denne aftale blot købte Israel tid til at udvide sin systematiske besættelse af Palæstina. I dag taler tallene for sig selv. Hvor der under Oslo-forhandlingerne, ifølge Amid, befandt sig omkring 150.000 bosættere på palæstinensisk grund, er der i dag 600.000. For palæstinenserne er livsvilkårene betydeligt forværret, flere flygtninge skabes i takt med, nye bosættelser opføres, og muren udvides fortsat. "Den første intifada gav os Oslo, den anden kæmpede mod Oslo" siges der bredt i Palæstina og er et udtryk for, at flertallet i dag samtykker i den advarsel, PFLP fremsatte i 90'erne. Trods de dystre realiteter, peger Amid på flere faktorer, der kan styrke kampen. Han ser, hvordan den europæiske venstrefløj kan blive den vigtigste støtte ved at bidrage til at delegitimere staten Israel politisk og kappe de økonomiske bånd eksempelvis gennem de meget succesfulde Boycott-kampagner – en trussel Israels etablerment tager yderst alvorligt. "Vi tror på alle modstandsformer, vi mener kampene er forenede, vi vil ikke gå tilbage", formulerer Amid det og slukker interviewets sidste cigaret. Vi forlader det tilrøgede lokale, med den tydelige appel i hovedet: Kampen for Palæstinas befrielse er også vores kamp.

”

PFLP er i en vanskelig situation” forklarer han og henviser til, at PFLP er isoleret, ikke kun af besættelsen, men også af det palæstinensiske selvstyre og de arabiske regimer, som ifølge PFLP agerer efter Israels vilje

Radikal forandring

Tre tidsperspektiver

De tre tidsperspektiver er inspireret af Immanuel Wallerstein. Se for eksempel, I Wallerstein: Remembering Andre Gunder Frank While Thinking about the Future. Monthly Review, June 2008. Side 50-61.

De næste årtier vil være præget af fortsatte økonomiske og politiske kriser i den globale kapitalisme. Kravet om højere levestandard fra lande som Kina, Indien, Brasilien og Sydafrika vil kombineret med en arbejderklasse i "Nord", der kæmper for at opretholde sit nuværende lønniveau og velfærdsstaten, presse profitraten og dermed true kapitalakkumulationen. Den økonomiske usikkerhed i vores del af verden fører til, befolkningen kræver beskyttelse og protektionisme og dermed politiske konflikter og kriser i statssystemet.

AF TORKIL LAUSEN

Krisen åbner et "vindue" for en radikal forandring i de nærmeste årtier. Udgangen på krisen kan gå to veje: En verden, der er mere lige og demokratisk, eller en ny verdensorden byggede på nye former for undertrykkelse og udbytning. Historien er ikke på nogens side. Men under en strukturel krise får aktøren – aktivisten – en væsentlig betydning, fordi systemet er ustabil og dermed mere påvirkeligt. En hver handling kan have betydning for udfaldet af krisen.

Imperialismens dybere integration i den globale kapitalisme, i form af de globale produktionskæder, skaber nye konkrete økonomiske sammenhænge, og dermed også nye muligheder for modstand i såvel "Syd" som "Nord". Antiimperialismen har bevæget sig fra 1970ernes fokus på national befrielse hen i mod en økonomisk frigørelse fra den globale neoliberalisme, som vejen frem. Det betyder, at kampe får en mere antikapitalistisk profil. Vi havde måske i 1970erne en ubegrundet optimisme i forhold til det revo-

lutionære perspektiv. Men denne optimisme er i dag hos en stor del af venstrefløjens tippet over i en pessimisme, der både har begrænset radikaliteten til krav om reformer inden for systemet og en udfasning af det globale perspektiv i kampen og erstattet det med et national eller lokalt perspektiv.

Hvad er vores muligheder for at bevæge verden i en retning af mere lighed og demokrati? Hvilke strategier skal vi følge? Jeg vil anskue disse spørgsmål i tre tidsperspektiver: det korte (1-5 år), det mellemlange (10-20 år) og det lange tidsperspektiv (30-50 år).

På den korte bane er det især regeringer og dermed parlamentariske partier, der opererer. Deres politikker påvirker vores liv umiddelbart. Konflikten i det korte perspektiv vil være mellem kapitalens fortsatte pres for at opretholde og udvide den globale neoliberalisme og et modkrav fra "Syds" proletariat om en større bid af kagen og fra "Nords" arbejderklasse om en opretholdelse af "velfærdsstaten".

Det mest interessante perspektiv i en politisk strategisk sammenhæng er den mellemlange

bane (de næste årtier), da det er her, de politiske bevægelseres aktivister kan gøre en forskel med de rigtige strategier og organisationsformer. Det mellemlange perspektiv har været underprioriteret på venstrefløjens i mange år, men det mellemlange perspektiv er helt afgørende for udfaldet af den nuværende krise i kapitalismen.

På den lange bane - i et 50 års perspektiv - er der to mulige udfald af kapitalismens krise. Et positivt: en verden med større økonomisk lighed og et styrket globalt demokrati. Et dystert: en verden der er opbrudt i national egoisme med deraf følgende stadige nationale, kulturelle og religiøse konflikter. Den nationalistiske højrefløjs fremgang vidner om denne mulighed. Det er i dette lange perspektiv, der plads til visioner om en anden verdensorden og vores drømme. Men en ting er sikkert, det nuværende verdenssystem vil ikke forsætte dette århundrede ud.

Den korte bane

Arbejdet på den korte bane er primært defensivt. Det skal forhindre tingene i at blive værre og for-

”

I ”Syd” kan man skabe en sammenhæng mellem den dagsaktuelle kamp for bedre livsbetingelser og det længere perspektiv med mere radikale forandringer. Problemet i ”Nord” er, at ”det mindst onde” eller ”bedste” på den korte bane ikke nødvendigvis er foreneligt med den bedste politik i ”Syd” eller det strategisk fornuftige på den mellemlange bane i ”Nord” selv. Det kan f.eks. være en kortsigtet national gevinst for arbejderklassen i ”Nord” versus prioritering af øget globalt fagligt samarbejde.

svare opnåede positioner. Disse politikker har en opportunistisk karakter af ”det mindst onde” eller det ”bedst” opnåelige.

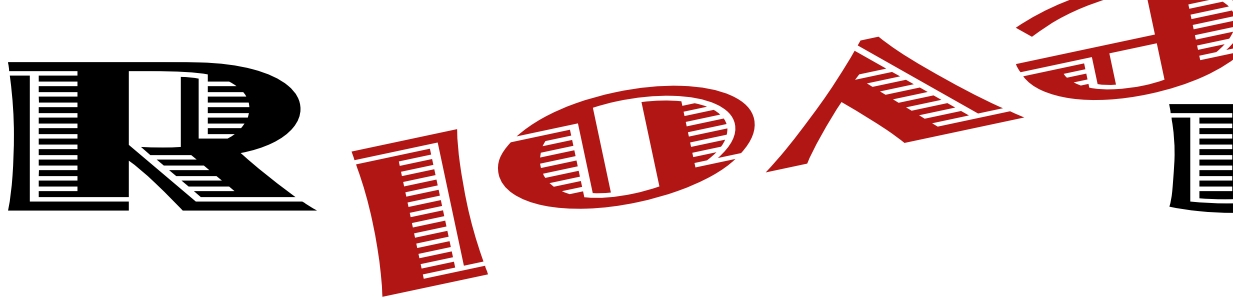
I ”Syd” kan man skabe en sammenhæng mellem den dagsaktuelle kamp for bedre livsbetingelser og det længere perspektiv med mere radikale forandringer. Problemet i ”Nord” er, at ”det mindst onde” eller ”bedste” på den korte bane ikke nødvendigvis er foreneligt med den bedste politik i ”Syd” eller det strategisk fornuftige på den mellemlange bane i ”Nord” selv. Det kan f.eks. være en kortsigtet national gevinst for arbejderklassen i ”Nord” versus prioritering af øget globalt fagligt samarbejde.

Et konkret eksempel: Det græske venstreorienterede parti Syriza havde umiddelbart en meget radikal retorik. Men da det kom til stykket, ønskede de ikke noget radikalt brud med EU eller kapitalen, men blot et forsøg på at opnå en ”velfærds kapitalisme”, der for mig at se dels er et historisk fænomen under afvikling og dels ikke hænger sammen med arbejderklassens modstand og kamp i ”Syd” - nærmest tvært imod. Dr. Varoufakis, den daværende finansminister og medlem af

Syriza, hævdede, at formålet med politikken var at forhindre fremkomsten af noget værre. At en sådan ”redningsaktion” for Grækenland uundgåeligt også styrker det økonomiske system, som EU hviler på, betragtes som et nødvendigt onde.

Grækenlands befolkning kunne vælge en regering, der på dens vegne kunne tale imod de politikker, som EU ville indføre. Når EU aftaler den samme type foranstaltninger med sine ”partnere” i Afrika, sker det i det skjulte ofte med en diktator og uden megen debat i befolkningen. Hvad mere er, har nogle af disse foranstaltninger været i kraft så længe, at det er blevet normen.

Den strategiske opgave er ikke at løse kapitalismens krise i Grækenland, Spanien eller Danmark for den sags skyld for at vende tilbage til velfærds kapitalismen. Dels fordi det ikke er en farbar vej. Kapitalen vil ikke kunne imødekomme disse krav uden, at profitraten rammer bunden og dermed stopper akkumulationen. Dels fordi denne nationale strategi splitter muligheden for en samlet front mellem ”Nord” og ”Syd”. Den ”vestlige civilisations” sammenbrud er ikke nødvendigvis en dårlig ting for de mennesker, der lever

i områder, hvor verden allerede er en katastrofe,

Det er meget lidt sandsynligt, at velfærdskapitalismen er en fremtidig realistisk model i Europa endelige globalt. Vores opgave er at se løsninger på den anden side af kapitalismen i samarbejde med arbejderklassen i "Syd". Progressive regeringers handlemuligheder er stærkt begrænset af den globale kapitals magt. Det er kun, hvis de lærer at kombinere det korte perspektivs lettelse af de umiddelbare problemer med det mellemlange perspektivs bestræbelser på mere grundlæggende forandringer, at de kan blive betydningsfulde i bestræbelserne på at forandre verden.

Den revolutionære løsning er ikke den rigtige, fordi den er radikal, men fordi de løfter, reformismen giver om velfærd, er umulige at indfri på reformismes grundlag, og dermed bliver den radikale samfundsomvæltning til "det muliges kunst"

Den mellemlange bane

Arbejdet på den mellemlange bane består af udvikling af strategier, organisationer og praksisser. Vi skal undersøge hvilke modsigelser, der er de afgørende, så vores indsats kan sættes ind, hvor den gavner mest. Det kræver opbygning af bevægelser, der på den ene side har tilstrækkelig intern styrke og sammenhængskraft til at kunne handle effektivt, og som på den anden side har vilje og evne til at samarbejde med andre bevægelser og opbygge alliancer.

Mens det på den korte bane kan være klogt at være kompromissøgende, skal man på den mellemlange bane gå efter de løsninger, der grundlæggende kan forandre systemet - også hvis den politiske gevinst ikke kommer umiddelbart. Hvorfor reformere et system der vil falde sammen? Denne radikalitet kræver realisme, men det er en helt anden form for realisme end den, der vælger "det mindst onde" eller det "opnåelige" på den korte bane. Den radikale realisme består i at drage erfaringerne fra tidligere forsøg på grundlæggende forandringer af verden.

En sådan radikal politik med et globalt perspektiv vil for nuværende få svært ved at finde bred opbakning i "Nord". Vi vil være en minoritet, men ikke en uvæsentlig minoritet. Anti-krigsbevægelsen i USA svækkede fx regeringens krigsindsats i Vietnam. Kan vi blot samle 5-10 % af

befolkningen i "Nord" i de kommende årtier, som identificerer sig med et radikalt globalt perspektiv, vil det skabe langt bedre mulighed for, at bevægelserne i "Syd" kan bryde de svage led i imperialismens kæde. Men hvad betyder denne strategi mere konkret for arbejdet i "Nord"? Hvad skal der gøres?

Organiser solidariske aktiviteter i Nord

Vi skal hæve blikket og tage udgangspunkt i det globale perspektiv. Hvor er de bevægelser og organisationer, som er stand til at yde den globale kapitalisme modstand? Vi skal støtte det nye proletariet i "Syds" antikapitalistiske kamp i alle dens forskellige former. Vi skal især holde øje med hvad der sker i Kina, Indien, Mellemøsten, Sydafrika, Mexico og Brasilien, som har den største økonomiske tyngde og politiske strategiske betydning. En antikapitalistisk revolutionær udvikling i disse lande vil være langt mere betydningsfuld end de nationale revolutioner for 40 år siden. Disse lande tilhører ikke længere periferien af den globale økonomi. Den enorme værdi, der i dag skabes i "Syd" og konsumeres i "Nord", vil give kommende revolutionære bevægelser langt større betydning og et mere solidt fodfæste i kampen end i 1970'erne. I visse tilfælde vil der være muligheder for fælles koordinerede aktio-

Intiön

ner mellem arbejdere i "Syd" og "Nord", som indgår i samme globale produktionskæder.

Vi må begynde at spørge os selv, hvordan skal vi indrette vores politik og økonomi, når "Syds" økonomiske frigørelse for alvor begynder at få konsekvenser for os? Vi i "Nord" vil utvivlsomt blive materielt fattige uden imperialismen, men det betyder ikke, at vores liv nødvendigvis bliver fattigere, hvis samfundet organiseres på en anden måde og efter andre normer end forbrug og vækst. Vi må støtte økonomiske politikker, der fremmer global omfordeling af velstand nu, det kan ikke vente til, en fremtidig socialistisk verdensorden er etableret.

Bekæmp imperialistisk politik:

De nærmeste årtier vil blive præget af militære konflikter. NATO og EU vil være en aktiv partner i disse konfrontationer. Vi skal bekæmpe imperialistiske militære interventioner i "Syd". En sådan politik vil i brede kredse i "Nord" blive anset som "klasse-" og "landsforræderi".

Bekæmp højreorienteret populisme og fascisme:

Højrepopulisme er blevet en væsentlig politisk kraft i "Nord" og har potentiale til at udvikle sig

til bred folkelig fascisme i en krisesituation. Når en befolkningsgruppe står i fare for at miste deres privilegerede position som resultat af globaliseringen, vil dele af den dreje mod højre. Det har vi set i hele Europa på det seneste. Denne tendens må bekæmpes med opbygningen af en antifascistisk bevægelse.

Ingen er illegale:

I den globale neoliberalisme kan penge og varer strømme frit, men fattige mennesker fra "Syds" bevægelighed over grænser er stærkt begrænset. Vi må kræve menneskers ret til at bevæge sig globalt – og at ingen er illegale. Det gælder både flygtninge fra naturkatastrofer, fattigdom og politisk undertrykkelse. "Nords" grænser bliver mere og mere et system af militariseret statsvold, byggede på racisme, national- og kulturel diskrimination. Vi skal bekæmpe racisme og diskrimination, ikke mindst fordi det nationale og racistiske aspekt er blevet og vil blive brugt til at splitte den globale arbejderklasse. Det drejer sig også om en erkendelse af, at strømmen af indvandrere og flygtninge for en stor del er resultat af imperialismen. Tilstømningen mod "Nord" er relateret til kolonialismens, imperialismens og neoliberalismens destruktion af det økonomiske livsgrundlag i "Syd".

” Det er vigtigt at udvikle nye visioner om en ”radikal anderledes verden”, fordi vi mere end nogen sinde har brug for en ”anden verden”. Størstedelen af verdens befolkning lever i fattigdom. Afslutningen på ”Den kolde Krig” betød ikke fred, men begyndelsen på en krig uden tids- og geografiske grænser: ”Krigen mod Terror”. Vores levevis er i færd med at nedbryde den globale økologiske balance.

Klodens klima og økologi

Hvad angår spørgsmålet om klimaforandringer, forurening og etableringen af økologisk bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre er der ligeledes muligheder for alliancer og fælles kamp mellem "Syd" og "Nord". Konsekvenserne af to århundreders kapitalisme rammer globalt. Imperialismen formår ikke at isolere luft og havforurening til "Syd".

Modstandskultur og organisering

Der er to faktorer, som bidrager til udviklingen af en revolutionær situation: Udviklingen af en stærk politisk modstandskultur og åbningen af et "vindue" i det globale system, som tillader radikal forandring.

Det faktum, at stater fungerer inden for et system af stater, medfører, at modstand og revolutioner påvirker og overskrider statsgrænser. En nøgelfaktor for at styrke modstanden er således transnationale alliancer med ligesindede bevægelser. Succesfulde modstandskulturer kan inspirere og forbinde sig med hinanden. Som det var tilfældet med den russiske revolution og 60-ernes nationale befrielseskampe. Bevægelser kan levere materiel og praktisk støtte til hinanden. De kan distrahere en stærk statslig modstand og dermed medvirke til at åbne et "vindue" for forandring: En intern konflikt, en fejlvurdering eller en tøven hos stormagterne, en økonomisk eller politisk krise, som hindrer de imperialistiske lande i umiddelbart at imødegå de revolutionære kræfter på en effektiv måde.

Mellem de to variable (udviklingen af den politiske kultur og åbningen af det politiske "vin-

due" for forandring) er der ofte en sammenhæng. En åbning i verdenssystemet for forandring kan være resultat af en effektiv politisk modstandskultur, og denne åbning fremmer betingelserne for at styrke denne kultur.

Samarbejde og organisering blandt de subjektive kræfter:

Den objektive situation vil som nævnt være gunstig i de kommende årtier, problemet er de subjektive kræfter, der langt fra har 1970ernes styrke. Vi er ca. et årti inde i kapitalismens krise. Vi ser fremvæksten af bevægelser, der forholder sig kritisk til neoliberalismen af mange forskellige årsager: sociale problemer, ulighed, meningsløs vækst og ødelæggelse af miljø og klima. Men der fremstår endnu ikke en klar fælles strategi end-sige lederskab af modstanden.

Målet må være en organisationsform, der evner at kombinere evnen til at handle effektivt og strategisk med en evne til at danne alliancer med sociale bevægelser på kryds og tværs i samfundet, der understøtter og supplerer hinanden. Autonomi og fællesskab er ikke modsætninger, vi kan og må lære at rumme begge dele.

Den lange bane

Hvordan verdenssystemet vil udvikle sig i et 50-års-perspektiv er umuligt at sige noget præcist om. Ikke mindst fordi vi befinder os i en strukturel krise, hvor resultatet netop afhænger af kampene i den kaotiske periode, der ligger foran os. Men det, at vi ikke kan forudsige fremtiden, betyder ikke, at det er nytteløst at have visioner -

utíon

tværtimod. Visioner er pejlemærker, visioner skaber den længsel og det håb, der giver energien i det korte og mellemlange perspektiv.

Det er vigtigt at udvikle nye visioner om en "radikal anderledes verden", fordi vi mere end nogen sinde har brug for en "anden verden". Størstedelen af verdens befolkning lever i fattigdom. Afslutningen på "Den kolde Krig" betød ikke fred, men begyndelsen på en krig uden tids- og geografiske grænser: "Krigen mod Terror". Vores levevis er i færd med at nedbryde den globale økologiske balance.

Disse forhold skaber en verden præget af social uro og voldelige konflikter. Mange af nutidens konflikter mangler et perspektiv af frihed, lighed og fællesskab. Modstanden er ofte præget af blindt raseri, og hvis der er en vision, virker den ofte mørk og præget af fundamentalisme. Der var et klart perspektiv med støtten til befrielseskampen mod USA i Vietnam i 70'erne og de talrige andre befrielsesbevægelser med et socialistisk mål. Disse kampe er sværere at finde i dag. Anti-imperialismen finder ofte udtryk, som er uklare og til tider reaktionære. I stedet for at støtte kammerater og venner, kan anti-imperialisme blive til en støtte til min fjendes fjende. Denne form for støtte er ikke kun vanskelig at argumentere for, det er også en farlig vej at bevæge sig ind på.

Fra national befrielse til antikapitalisme

Hvis vi skal opnå en mere lige og demokratisk verden på den anden side af kapitalismens krise, er det afgørende med en fælles front mellem "Syds" og "Nords" arbejderklasse. De højre nationale og reformistiske forsøg på at sikre velfærdsstaten via

en styrkelse af de nationale grænser (herunder begrænsninger i arbejdskraftens bevægelighed) er ikke kun reaktionær, den vil også være forgæves. Hvis den nordamerikanske og europæiske arbejderklasse ikke ønsker at konkurrere med arbejderne i Mexico eller Kina i et neoliberalt rotteræs mod bunden, så må de forene sig i en kamp mod det racebaserede og kulturelle hierarki af nationer og den enorme kløft i levevilkår, som den globale kapitalisme skaber.

Som situationen ser ud lige nu, ligger en sådan forening af kræfterne ikke lige om hjørnet. På den anden side er det vanskeligt at forstille sig, at den herskende ulighed kan fortsætte. Koncentrationen af hundrede af millioner af nye proletarer i "Syd" under ringe arbejdsforhold og løn vil medføre en reaktion.

Disse nye millioner af arbejdere er ikke magtesløse. De er blevet uundværlige. Kina, Indien og Brasilien er ikke perifere lande, de udgør knastakslen i den globale økonomi - og de har en fælles interesse i at ændre en verden, hvor andre nyder frugterne af deres arbejde. Hvis antiimperialismens kendetegn fra Anden Verdenskrig og frem til slutningen af 1970'erne var national befrielseskamp, så vil antiimperialismen under den nuværende neoliberale globalisering få karakter af anti-kapitalisme. Hvis slutningen af det 20. århundrede var karakteriseret ved en nedbrydning af nationalstaten som ramme om økonomi til fordel for det globale marked, så vil det 21. århundrede blive præget af kampe for atter at få økonomien under samfundsmæssig kontrol, hvilket vil sige en form for socialisme med globalt perspektiv.

Ecuador:

Miljøkamp for USA's interesser

AF MICHAEL SCHØLARDT

Amazon Watch fra USA bruger kampen for miljøet til at fremme USA's mange forsøg på at underminere Ecuadors regering

I år 2006 kom Correa til magten i spidsen for venstrefløjsalliancen PAIS. Det skete efter et årti med skiftende korrupte præsidenter og fejlslagen neoliberal politik der kulminerede i år 2000, hvor man antog den amerikanske dollar som landets valuta. Resultatet var rekord arbejdsløshed og masseflugt fra landet.

Til trods for finanskrisen i 2008 lykkedes det PAIS at stabilisere landets økonomi, men pådrog sig også den udenlandske kapitals vrede ved at sætte offentlige investeringer, nationaliseringer mv. over tilbagebetaling af gæld. Fattigdommen i landet blev som resultat heraf kraftigt reduceret. Correa og hans regering har ved de efterfølgende valg i 2009 og 2013 styrket sit mandat, og har desuden vundet folkeafstemninger om forfatning mv. i 2007, 2008 og 2011.

Den gamle elite og USA i modoffensiv

USA gjorde det klart fra starten, at man ikke ville have Correa. Vreden blev ikke mindre da Ecuador lukkede USA's militærbase i landet, gav Julian Assange asyl og nationaliserede landets naturressourcer. I 2010 prøvede man først den velkendte metode med at iværksætte et kup. Det foregik via dele af politistyrken, som startede et kup den 30. september. Kuppet mislykkedes, og den gamle

”

Amazon Watch, The Guardian og højrefløjen rapporterede – eller rettere misinformerede om – at Præsident Correa sang og dansede mens hans politi brugte tåregas og stave mod demonstranter ... og de rapporterede, at politiet især gik efter kvinder og deres kønsdele

elite og USA påbegyndte derfor en langsigtet undergravning af regeringen. Fra USA's side er det sket ved, at Ecuador er blevet udelukket af det internationale finanssystem og fra højrefløjen har man forsøgt at rejse bevægelser mod regeringen, men også disse er på hælene nu.

NGO-er i USA's og højrefløjens tjeneste

I 2013 skrev en række vestlige medier, at Ecuador var i færd med at sælge en 1/3 af sin regnskov til kinesiske oliefirmaer, og samtidig rejste der sig protester fra de berørte indianersamfund i området. Det har den amerikanske baserede miljøorganisation Amazone Watch siden brugt til at lancere en anti-Correa kampagne. Og denne faldt tidsmæssigt fint for højrefløjen, som samtidig kørte en kampagne mod en ny skattelovgivning der skal sikre, at også overklassen betaler til statskassen.

Problemet er blot at forsøget på at underminere Correa og hans regering er gået længere end kendsgerningerne kan bære:

- Ecuador har solgt rettighederne til at undersøge olieforekomster for 80 mio. dollars.
- Hverken retten til udvinding eller måden er

aftalt.

- Ecuadors føderation for indfødte, CONAIE, er ikke afvisende overfor delvis udnyttelse af olien idet "det ikke er i vor interesse at lade naturressourcer uudnyttet når vort folk savner skoler, huse, veje, lægehjælp og beskæftigelse."
- Ecuadors tilbud om at lade olien ligge til gengæld for kompensation er ikke imødekommet, hvilket for Amazone Watch ikke skyldes så meget den vestlige verdens evne og lyst til at begrænse CO2 udledning, men snarere er Correa-regeringens egen skyld.
- Anti-Correa-kampagnen kører samtidig med at Chevron er blevet idømt skadeserstatninger på 9,5 mia. dollar for deres ødelæggende udvindingsmetoder i Ecuador. Både firmaet og den amerikanske regering nægter at betale.

Fortsat klemme

At Correa og hans regering har nydt øget opbakning gennem

alle valg er ikke garanti for succes. Correas økologiske dagsorden med en forfatning der tildeler naturen rettigheder og med etableringen af Yasuni National Park, hvor Ecuador ville friholde deres Amazonas fra udnyttelse strandede på international opbakning. Og det har givet interne problemer imellem hensynet til udviklingen af Ecuadors økonomi, reduktion af fattigdom mv. og hensynet til Amazonas rige forekomst af arter. Indtil videre ser det ud til, at Ecuadors regering forstår denne afvejning. Amazone Watch' kampagne mod regeringen er ikke et forsvar for hverken natur eller oprindelige folk, men er ene og alene at gå den amerikanske regerings ærinde.

På det overordnede plan er USA ved at genvinde noget af sin tabte kontrol med Sydamerika. Og selvom det aldrig bliver det samme som i de "gode gamle dage" med venligsindede diktatorer i de fleste latinamerikanske stater, har USA vist med især Venezuela og Colombia, at man er rede til at gå meget langt for at bekæmpe folkelige regeringer.

Ecuador er på grund af sin isolation delvis henvist til at øge sin samhandel med Kina. Og netop kinesisk indflydelse i USA's baghave vil Washington heller ikke se venligt på.

Sammen tvinger vi

Under parolen, "Ende Gelände – Hertil og ikke længere", samlede mere end 4000 aktivister i det østlige Tyskland for at få lukket ned for en af Tysklands største kulminer, Welzow-Süd. Den 13.-15. maj blev både minen og infrastrukturen, der skal levere kul til områdets kraftværker, bloke-

SKREVET AF KLIMAKOLLEKTIVET

Sammen med aktivister fra hele Nordeuropatog KlimaKollektivet til Lusatia i det østlige Tyskland for at deltage i aktionen 'Ende Gelände 2016'. Aktionen varede hele weekenden, hvor såkaldte blokke som fingre gik fra lejren mod

forskellige mål. Vi skulle i fællesskab etablere en blokade af den lastestation, hvor man fylder kul fra minen i togvogne, der herefter kører dem til de tre omkringliggende kul kraftværker. Lastestationen er helt central for kraftværkernes drift, idet de

kulindustrien i knæ

ret i 48 timer. Allerede mens blokaderne var i gang, kunne resultatet tydelig ses på den mængde af røg, der kom fra det nærliggende kraftværk, Schwarze Pumpe. Som timerne gik, kom der langsomt mindre og mindre røg, indtil den ene skorsten til sidst var helt uden røg.

kun har kul til driften til omkring 24 timer. Uden nye forsyninger af kul er værkerne derfor hurtigt nødt til at nedsætte kapaciteten eller lukke helt.

KlimaKollektivet deltog i 'den grønne finger' fredag eftermiddag. Samme dag var der også

to mindre grupper, der blokerede andre dele af tognettet til det nærmeste kraftværk, Schwarze Pumpe. Det betød, at kulforsyningen til værket blev helt afskåret. Om lørdagen blev der etableret endnu tre masseblokader henholdsvis i mi-

nen og ved Schwarze Pumpe. Der blev bygget en blokade-lejr med interimistiske presenningstelte og campingtoiletter, og der kom forsyning af mad fra klimalejren. Alt sammen muliggjorde den langvarige blokade. Alle aktivister var organiseret i såkaldte affinity-grupper, og der blev løbende afholdt aktionsplenum, hvor beslutninger omkring blokadens forløb blev vedtaget i fællesskab. Alle blokaderne blev opretholdt indtil søndag, således at kraftværket var effektivt afskåret fra at modtage kul i hele 48 timer.

Når vi stod der på togskinerne med kulstøv hvirvlende om ørene og politihelikoptere sværmende henover hovedet, gav det os følelsen af, at vores praktiske konsensusbeslutninger i grupper på over 500 mennesker var en rigtig måde at komme et lille skridt nærmere det mål, vi egentlig kæmper for. Samtidig markerede aktionen et vigtigt skift for den internationale klimabevægelse. Hvor store dele af bevægelsen tidligere har fokuseret på lovlige demonstrationer og happenings, er det nu en udbredt erkendelse, at vi er nødt til at bruge civil ulydighed og direkte aktioner for at nå vores mål.

Turen var også en rejse ind i hjertet på det industrielle Tyskland, til et område hvor hele byer tvangsforflyttes for at gøre plads til industrien, hvor kæmpe naturområder forvandles til golde ørkner, og hvor brunkulsindustrien ofte er den eneste mulige arbejdsplads.

De kæmpestore åbne brunkulsminer der ligger som sorte pletter på landkortet, og kultransporterne der kører med 5-10 minutters mellemrum, er slående eksempler på kapitalismens rovdrift på naturressourcerne. Set udefra kan sammenhængen mellem klima-kaos og kapitalismen ikke være mere tydelig.

Aktionen var derfor en vig-

tig sejr, ikke kun for den tyske klimabevægelse, men for hele den internationale kamp for klimaretfærdighed. Den viste alle os, der deltog, at kulindustrien ikke er uovervindelig, og at vi sammen kan gennemtvinge de nødvendige forandringer.

I 2015 blev den første 'Ende Gelände-aktion' afholdt i Rhinestrikten i Tyskland. Her var målet at lukke Tysklands største brunkulsmine i en hel dag. Mere end 1500 mennesker deltog i den succesfulde aktion,

hvor det lykkedes langt størstedelen af aktivisterne at komme ned i minen trods et massivt politiopbud. Erfaringerne fra 2015 gjorde, at vi denne gang turde håbe på flere resultater. Den seneste aktion har endnu engang rykket ved vores forståelse af, hvad det er muligt at opnå som bevægelse.

Demokrati

Dette nummers begreb er demokrati. Og i virkeligheden for stort til så lille plads. Til gengæld er der plads til læseren til at fylde hullerne ud!

AF MICHAEL SCHØLARDT

Demokrati defineres i dag som et parlamentarisk repræsentativt system, hvorfra den politiske magt udøves. Det har godt nok ikke meget at gøre med den egentlige definition af demokrati, idet denne indbefattede fx. at den økonomiske side af samfundet var indbefattet. Men demokratiets ideologiske definition står så stærk i dag, at det næsten hverken er tilladt eller kan tænkes der er andre måder at indrette samfundet på.

Fortællingen om demokrati er, at det går fra en snæver deltagelse fra jordbesiddere til at omfatte arbejdende mænd og siden kvinder. Og det har bredt sig geografisk ved at nedkæmpe nazismen, demokratisere Syd- og Østeuropas diktaturer for nu at brede sig over hele verden.

Starter vi ved udgangspunktet, Grækenland, definerer Aristoteles demokrati som ophøjelsen af 'demos', dvs. et styre af og for de fattige og som sådan rettet mod lighed, modsat oligarki, som er et styre af og for de besiddende. Selve ordet var et skældsord fra eliten med det formål at fremhæve demokratiets voldelige karakter, når de besiddelsesløse herskede. Ganske ligesom 'proletariatets diktatur' fra start af var skældsordet imod demokrati fra Europas herskende klasser, når de skulle advare mod almindelig valgret.

Statsmanden Perikles medgiver, at styringen af Athen skal være i hænderne på de mange – ikke de få. Og der var ikke andet at gøre i den situation, Athen stod i, hvor den store masses selvtilid var i top efter deres nedkæmpelse af den persiske flåde. Men Perikles fremhævede, at i modsætning til 'demos' i det politiske liv skal der i privatlivet herske 'frihed'.

Demokratiets historie har siden været præget af, hvorledes de herskende eliter har besvaret truslen om lighed og sikret sin egen frihed. Sva-

ret har oftest været et blandingssystem med så lidt demokrati som muligt og så meget oligarki som muligt.

I den forstand kan de nuværende liberale-kapitalistiske samfund ikke betegnes som demokratiske, idet de grundlæggende er ulige, og demokratiet blot ses som en politisk konstruktion, der skal legitimere elitens styre.

Efter den franske revolution, 1789, som gjorde op med indirekte valg og udelukkelse baseret på køn, race eller formue, blev det Louis Napoleon, som viste resten af Europa, at det var muligt at tæmme demokratiet til at være en tjener for de besiddende klasser. Det vigtige her er – med Perikles ord, frihed. Ikke frihed for alle naturligvis, men for den stærkeste i konkurrencen. Uanset om der er tale om entreprenøren eller fx en stat. For naturligvis er et pålæg fra et flertal, der favoriserer den mindre stærke, en begrænsning af 'friheden'.

Marx mente, det grundlæggende problem ved parlamentarisk demokrati var, adskillelsen mellem civilsamfundet og det politiske. Eller

”

Efter søslaget mod perserne i år 480 f.Kr. ville borgerne i Athen ikke finde sig i at blive styret af oligarkerne i bystaten, og rigmændene så sig nødsaget til at afgive noget af deres magt. Det blev starten på demokratiet.

Senere i historien skulle der en fransk revolution til før magthaverne i Europa begyndte på en langsom proces med inddragelse af flere samfundsgrupper i styringen. Og godt 200 år senere skulle der en russisk revolution og et efterfølgende nederlag for nazismen til for at magthaverne mente at staten også skulle bruges lidt til gavn for den brede befolkning.

mere generelt adskillelsen af det politiske og sociale liv.

Det har været fristende for mange politiske strømninger at pege på forbedringer af det parlamentariske demokrati i retning af større borgerinddragelse mindre despoti og korruption mv. Altså at en udvidelse af demokratiet samtidig vil være lighedsskabende. Bag denne opfattelse ligger også, at det er de ikke-privilegeredes (arbejderklassens) pres, som har været hovedkraften bag ved det repræsentative demokrati. Det er næppe sandt. Det er klart, at borgerskabet ikke har været i front for universelle rettigheder, men netop de ikke-privilegeredes kamp for lighed, har presset borgerskabet til at skabe et system, der kunne kontrollere disse kampe.

EU hører til et af de fornemmeste eksempler på en adskillelse af det sociale og politiske og en fuldstændig frihed for de få. Den øjeblikkelige politiske krise er der store muligheder for at klare. Brexit kan klares ved et SF-lignende 'nationalt kompromis', og der er jo rige muligheder for at

pynte på demokratiet i EU. Alene det at kritisere en præsident for den russiske føderation med en direkte vælgeropbakning på over 60% (som støtter sig til et tyvagtig oligarki), når vi med Juncker, der som formand for Den Europæiske Union har en indirekte vælgeropbakning på 10% (og som tidligere regeringsleder har svindlet overfor EU og i øvrigt støttes af et tyvagtig oligarki) kan antyde, at der er forbedringsmuligheder. Men den fuldstændige frihed for de få, som er grundlaget for EU, kan der ikke rokkes ved.

Kigger vi ud over egen andedam, EU, og ser på det parlamentariske systems udbredelse i den 3. Verden, er der større farer på færde. Her vil den større frihed for de få, vestlig parlamentarisme, og en sammenblanding af 'demos' med 'ethnos' skabe grobund for sekterske opgør, staters sammenbrud og folkemord. Her vil det være fornuftigt at satse på demokrati i sin grundlæggende betydning; lighed. Når fx Kina, Indien og Brasilien hører til de mest ulige samfund, forestår der en stor opgave for de ikke-privilegerede.

Afsender:

Internationalt Forum
Griffenfeldsgade 41
2200 København N

INTERNATIONALT
FORUM

SOLIDARITET
OVER GRÆNSER
MELLEM OPRØR

Under 30 år? Bliv medlem
for 100 kr. om året og støt
folkelige kampe globalt

